

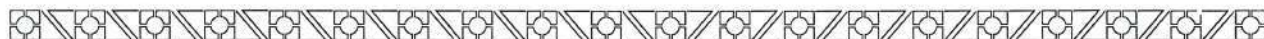
njeni Hassel je stopil večkrat tudi v zvezo z drugimi; tako je izdal skupno z Gasparijem in Cannabichom veliko knjigo: *Vollständiges Handbuch der neuesten Statistik*, ki je izhajala trinajst let, 1819—1832.

Tu imenujejo Germane kar naravnost Nemce in razlikujejo prave Nemce in druge. Norvežani so pa še vedno Normani, Kočevarji so posebno pleme, *Sette Comuni* se tudi še niso začeli zavedati svoje posebne nemške narodnosti. Pri Slovanih je večinoma tudi tako, kakor smo že omenili, namesto Vendov ima sedaj Slovence, sicer pa navaja delo Čiče, Morlake, Črnogorce, Uskoke, Bošnjake, samo da slednjih ni 100.000, ampak že 300.000. Vandalov na zapadnem Ogrskem bi se bil rad iznebil in jih sedaj uvrščuje med Slovane, pristavlja pa: *Nach anderen sind es Deutsche*. Pri Židih je opazka: *Sie haben in allen Ländern aus dem Hebräischn und der Landessprache eine eigene Sprache gebildet, die man jetzt als ihre Muttersprache ansehen kann*.

V poznejših letih so sestavljali podatke ljudskega štetja zlasti Galletti, Balbi, Berghaus, Brachelli, Kolb i. dr. Tudi Šafarik se je pečal s statistiko in izračunal n. pr. število Slovanov z 78,691.000, veliko več kakor francoski in nemški avtorji. Zelo lepo delo je izdal Reden: *Deutschland und das übrige Europa*, 1854, Wiesbaden. Najzanimivejša je tabela glede konfesij okoli leta 1850. Avstrijo šteje med nemške države in pravi, da je bilo v teh takrat nad 57% katolikov in 34% protestantov in da so katoliki na Nemškem tvorili 31% vseh evropskih katolikov, protestantje pa 41%. Glede Francoske je pa tudi še Reden v veliki zmoti, ker našteje tam 2,320.000 protestantov, oziroma 6,5% francoskega prebivalstva; pristavi pač: *Schätzung, weil keine Zählungen*. To

napako so imeli vsi tedanji statistiki, da so število protestantov na Francoskem nastavili previsoko. Ko so kmalu potem objavili rezultate oficijelnega štetja — april in maj 1851, se je število protestantov — luterancev in kalvincev — naenkrat znižalo na 750.000. Če so se statistiki o Francoski tako motili, kaj šele o drugih državah. Vidimo tudi, da so kljub mnogim pomanjkljivostim najboljše še oficijelne štetve, če gre državi res za to, da izve pravo razmerje. Na Nizozemskem našteje Reden 35% katolikov, v Švici 41, v evropski Turčiji 4 itd. Na Turškem je bilo takrat 125.000 židov, samo v Carigradu 37.000. Na Nemškem jih je bilo 1,200.000, za Rusijo jih našteje gotovo premalo 1,610.000; prijetno je bilo na Švedskem, ker je živelo ondi samo stoinpetdeset teh semitov, na Grškem tudi samo dvesto, lahko umljivo, ker je Grk po znani prislovcici sedemkrat bolj premeten nego žid.

Natančne tabele za čas okoli leta 1850. je sestavil tudi Kolb, ravnotako za l. 1860. in 1870. Za desetletja 1850—1880 je istotako zanesljiv Brachelli. Nobene številke ni zapisal nepremišljeno, deloma je računil sam po različnih virih, deloma je uporabljal uradne štetve. Kolb in Brachelli imata glede narodnosti skoro izključno že isto razdelitev kakor mi sedaj; Grke prišteva Brachelli leta 1867. še takozvanim grekoromanskim narodom, leta 1875. jih šteje že posebej, prida jim pa tudi Macedovalaha ali Cincare, leta 1884. pa šteje slednje med „manjše narode“. Sedaj jih prištevamo Rumunom. Zanimivo je, da je n. pr. Brachelli že okoli leta 1850. naštel 1,300.000 Slovencev, leta 1900. jih pa niso izkazali niti 1,200.000. Čez par tednov bomo videli, koliko so nas „našteli“ sedaj. (Dalje.)

Ob oknu.

Zložil Vekoslav Remec.

Ugasnil je ves čar melanholije,
ki dahnila ga jesen je čez vrt —
glej, za umiranjem je prišla smrt,
na prazne grede zimsko solnce sije . . .

Nikar ne glej je! . . . Jaz sem prišel ponji
iz dalje, iz mraku poln vernih nad,
da bo pri tebi cvetje in pomlad.

V očesu tvojem blesk preteklih dni je,
le z rahlo senco mračnih ur zastrt,
in tvoj pogled pokojno je uprt
na pot, ki se med golim drevjem vije.

A ni je . . . Le od okna nežni vonji
dveh nageljev, razcvelih zimski dan,
spomin so nanjo in pogled tvoj vdan.

